Kader voor het verstrekken van persoonsgegevens uit het bevolkingsregister en uit de akten van burgerlijke stand – versie 3.01 (-01-2026)

Dit document verduidelijkt hoe je als medewerker burgerzaken omspringt met vragen om persoonsgegevens die niet door de betrokkene zelf worden gesteld.

We maken in dit document een onderscheid tussen vragen van binnen de organisatie, met name van andere diensten en van mandatarissen, en vragen die van buiten de organisatie komen, zoals van advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders, organisaties, verenigingen en andere derden.

We maken daarnaast ook een onderscheid tussen puntbevragingen en vragen naar lijsten met persoonsgegevens. **Puntbevragingen** behelzen steeds de persoonsgegevens van één of enkele burgers. Meestal zal het gaan om vragen waarbij de actuele gegevens van de burger nodig zijn in het kader van een bepaald dossier. Dit onderscheiden we van **vragen naar lijsten met persoonsgegevens**, waarbij het zwaartepunt niet ligt bij de individuele burger zelf, maar bij het feit dat de burger deel uitmaakt van een bepaalde doelgroep die men wil bereiken.

1 Inhoud

1 Inhoud 1
1 Enkele basisprincipes 2
2 Vragen van interne diensten 3
2.1 Over het bevolkingsregister 3
2.1.1 Puntbevragingen 3
2.1.2 Lijsten 3
2.2 Over de akten van burgerlijke stand 4
3 Vragen van derden 4
3.1 Over het bevolkingsregister 4
3.1.1 Puntbevragingen 4
3.1.2 Lijsten 4
3.1.3 Genealogisch, wetenschappelijk en historisch onderzoek 5
3.1.4 Verstrekken van statistische gegevens 5
3.2 Over de akten van de burgerlijke stand 7
3.2.1 Puntbevragingen 7
3.2.2 Genealogisch, wetenschappelijk en historisch onderzoek 8
4 Vragen van de betrokkene of diens vertegenwoordiger 8
5 Stappenplan 6-10

2 Enkele basisprincipes

We gaan altijd uit van het **principe van niet-verstrekking**: persoonsgegevens kunnen niet aan een derde worden verstrekt[1], tenzij we daartoe een wettelijke verplichting hebben of als dit deel uitmaakt van een gemotiveerde beslissing in het kader van de lokale autonomie van het gemeentebestuur.

Persoonsgegevens zijn beschermd door de privacywetgeving. We moeten altijd kunnen staven welke persoonsgegevens we hebben verstrekt en waarom. Zorg daarom voor een **administratief spoor** waarbij zowel de vraag als het antwoord bewaard blijven – wanneer mogelijk als logbestand in de software zelf, anders met een schriftelijk bewijs zoals een e-mail of brief. De bewijsstukken moeten gedurende 5 jaar worden bewaard.[2][3]

Verstrek nooit zomaar persoonsgegevens mondeling of per telefoon, ook niet als antwoord op een indirecte vraag. Beschikt het bestuur over een thuisloket of e-loket, dan verwijs je de aanvrager best zoveel mogelijk door naar daar. Burgers kunnen hun eigen gegevens ook altijd ophalen in Mijn Burgerprofiel en Mijn Dossier en Justonweb | Digitaal portaal van FOD Justitie. Deze digitale loketten zijn veiliger en te verkiezen boven e-mail.

Sommige derden hebben een eigen machtiging om het Rijksregister te raadplegen. Dat is onder meer het geval voor advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders maar ook bijv. voor De Lijn. **Wie gemachtigd is om bepaalde gegevens zelf te raadplegen, kan deze in principe niet meer verkrijgen bij de gemeente.**

[1] "Wanneer het daarentegen om een derde gaat, bepaalt artikel 3 van het koninklijk besluit betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister van 16 juli 1992 dat elke persoon, elke publieke of private instelling op schriftelijk en ondertekend verzoek een uittreksel uit de registers of een getuigschrift dat aan de hand van die registers is opgemaakt, kan verkrijgen betreffende een inwoner van de gemeente wanneer de afgifte van die documenten door of krachtens de wet is voorgeschreven of toegestaan."

[2] Zie p. 173 en p. 185 van de Algemene Onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters, gecoördineerde versie van 17 juli 2025, van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Instellingen en Bevolking - dienst Bevolking en Identiteitsdocumenten.

[3] Voor bewijzen nodig voor akten van burgerlijke stand geldt vaak een bewaartermijn van 10 jaar in DABS.

3 Vragen van interne diensten

3.1 Over het bevolkingsregister

3.1.1 Puntbevragingen

Persoonsgegevens kunnen enkel aan andere interne diensten[4] en aan het OCMW[5] worden verstrekt voor opdrachten die kaderen in een wettelijke of decretale taak. Dit noemen we **raadplegingen voor interne doeleinden**. Voor een overzicht van de toegelaten opdrachten van verschillende diensten, zie Lijst_taken_interne_doeleinden. Meestal zal het gaan om puntbevragingen.

De dienst burgerzaken kan instaan voor het verstrekken van deze persoonsgegevens. Soms is het mogelijk dat specifieke medewerkers van andere diensten toegang krijgen tot het bevolkingsregister of Rijksregister via hun eigen toepassingen of via een consultatietool. In die gevallen voeren zij de opzoekingen uit op eigen verantwoordelijkheid.

3.1.2 Lijsten

Interne diensten kunnen lijsten met persoonsgegevens opvragen wanneer de vraag kadert in een wettelijke of decretale taak. Zie hiervoor (opnieuw) Lijst_taken_interne_doeleinden.

Een gemeentebestuur kan ook lijsten van persoonsgegevens opmaken voor interne diensten wanneer dit gaat om initiatieven die op basis van de autonomie van het lokaal bestuur worden genomen. Dit moet gebeuren bij college- of gemeenteraadsbesluit. Om van een coherent beleid te kunnen spreken, werkt het bestuur best een **doelgroepenbeleid** uit, waarin het volgende is opgenomen:

- welke doelgroepen het bestuur aanschrijft
- voor welk doel het bestuur ze aanschrijft
- in het kader van welk algemeen belang het bestuur ze aanschrijft en toelichting van toepasbare wet
- een motivering dat het doel niet op minder privacygevoelige manieren kan worden bereikt (zoals via het gemeenteblad, de website en de aanplakborden).

Aanvragen op ad hoc basis moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Ze mogen nooit gebeuren op initiatief van een personeelslid of mandataris. Is er nog geen doelgroepenbeleid uitgewerkt voor de huidige legislatuur, dan kan het beleid worden afgestemd op basis van Beleid_raadpleging_bevolkingsregisters_doelgroepenbeleid.

Indien een externe gegevensverwerker wordt ingeschakeld om een doelgroep te benaderen (ook bijv. per steekproef), dan dient er ook een verwerkersovereenkomst te worden afgesloten.

Opgelet! Mandatarissen vragen soms lijsten op van huwelijken voor het versturen van felicitaties en van overledenen voor het versturen van rouwkaartjes. Dit moet gebeuren in naam van het voltallige

---

[4] 'Interne diensten' heeft betrekking op diensten binnen de rechtspersoonlijkheid van de gemeente of van het OCMW (bijv. dienst financiën of een IVA). Entiteiten die aparte rechtspersoonlijkheid hebben, dienen voor hun eigen wettelijke opdrachten een eigen machtiging Rijksregister aan te vragen (bijv. een EVA of een AGB). Zij kunnen enkel gebruik maken van de machtigingen van de gemeenten indien zij optreden als verwerker van de gemeente of het OCMW. Via KBO Public Search kun je gemakkelijk nagaan of een entiteit onder de rechtspersoon van de gemeente of het OCMW valt.

[5] Het OCMW is een aparte rechtspersoon en kan meestal zelf bepaalde gegevens uit het Rijksregister raadplegen via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ). Toch kan het OCMW bij dienst burgerzaken persoonsgegevens verkrijgen voor interne doeleinden. Dit is bepaald in artikel 5 van het koninklijk besluit betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister van 16 juli 1992.

college van burgemeester en schepenen of in naam van de gemeenteraad – dit kan niet ten persoonlijke titel.

3.2 Over de akten van burgerlijke stand

Interne diensten kunnen geen akten van burgerlijke stand verkrijgen, tenzij zij over een volmacht van de burger beschikken.

4 Vragen van derden

4.1 Over het bevolkingsregister

4.1.1 Puntbevragingen

Als een derde om persoonsgegevens van iemand anders uit het bevolkingsregister vraagt, dan kan dat enkel na **opgave van een geldige rechtsgrond**. In Leidraad_rechtsgronden vind je een overzicht van de rechtsgronden die regelmatig worden ingeroepen door advocaten, notarissen, deurwaarders en andere derden. Per rechtsgrond staat vermeld welke gegevens je al dan niet mag verstrekken.

Opgelet! Ook van overleden personen mag je geen persoonsgegevens uit het bevolkingsregister verstrekken zonder geldige rechtsgrond.

4.1.2 Lijsten

Voor vragen om lijsten van persoonsgegevens door derden geldt het **principe van niet-verstrekking**. Lijsten kunnen nooit worden bezorgd aan natuurlijke personen, feitelijke verenigingen, organisaties of comités.

De **uitzondering** op deze regel zijn instellingen van Belgisch recht met lokale verankering die niet gemachtigd zijn om zelf het Rijksregister te raadplegen en die ofwel een wettelijk voorschrift uitvoeren ofwel een taak van algemeen belang vervullen. Dit betekent dat:

1. het moet gaan om een **instelling van Belgisch recht**, nl. zowel rechtspersonen van publiek als privaat recht.
2. het moet gaat om een **lokaal belang**. Van zodra de vraag betrekking heeft op een aantal gemeentes, spreken we van een bovenlokaal belang en moet de vraag worden afgewezen.
3. de opvraging moet toegelaten zijn vanwege:
    a. ofwel een **wettelijk voorschrift.**
    b. ofwel een **taak van algemeen belang**, bijv. een caritatief, cultureel of filantropisch doel, niet een commercieel of winstgevend doel. Deze taak van algemeen belang moet **kaderen in een wettelijke opdracht**, wat niet het geval is voor bijv. een parochie, sportvereniging of andere lokale vereniging. De aanvrager moet dan kunnen aantonen dat de persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor het vervullen van die opdracht.
    c. ofwel moet de aanvrager kunnen aantonen dat de betrokkenen voorafgaand vrijelijk hun toestemming gegeven hebben voor de verwerking.

Alleen als aan deze drie voorwaarden is voldaan, kan de vraag als ontvankelijk worden beschouwd. Daarna moet nog worden aangetoond dat de vraag gegrond is, d.w.z. of het gebruik van de persoonsgegevens in direct verband staat met de taak van algemeen belang of het wettelijk voorschrift. Het college van burgemeester en schepenen legt deze beoordeling vast in een collegebesluit.

Daarnaast zijn er nog deze uitzonderlijke cases:

- Buitenlandse overheden, als de Minister van Buitenlandse Zaken vooraf zijn akkoord geeft.

- Politieke partijen**,** uitsluitend voor verkiezingsdoeleinden tijdens de zes maanden die voorafgaan aan de datum van een gewone verkiezing of tijdens de veertig dagen die voorafgaan aan de datum van een buitengewone verkiezing.
- Opiniepeilingsinstellingen die erkend zijn door de Minister van Economische Zaken.
- Onderzoekers met een duidelijk historisch of ander wetenschappelijk belang (art. 7 KB 16 juli 1992).

Opgelet! **Aan scholen kunnen geen lijsten worden verstrekt voor leerlingenwerving.** Hoewel de pedagogische opdracht van de school een taak van algemeen belang is, geldt dit niet voor leerlingenwerving. Een aantal lokale besturen hanteerde om die reden een alternatieve werkwijze, waarbij de gemeente optreedt als postbode en de folders van de verschillende scholen in één envelop bundelt. Ook deze aanpak is niet in lijn met het regelgevend kader. Een degelijk alternatief om burgers correct te informeren over het pedagogisch project van de scholen is een gemeentelijke communicatie aan de hand van bijv. een folder. Daarin kan het gemeentebestuur alle scholen op het grondgebied objectief belichten. Zo respecteren we het gelijkheidsbeginsel. Deze communicatie kan het bestuur publiceren op de website en eventueel verspreiden in het kader van het doelgroepenbeleid.

4.1.3 Genealogisch, wetenschappelijk en historisch onderzoek

Wanneer een derde uittreksels of getuigschriften aanvraagt uit het bevolkingsregister voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, dan geldt er een bijzonder regime.

Indien de bevolkingsregisters al **meer dan 120 jaar geleden afgesloten** zijn, gelden er **geen beperkingen**. De gevraagde uittreksels of getuigschriften kunnen worden aangeleverd. De aanvrager kan ook het register zelf komen raadplegen.

Indien de registers **minder dan 120 jaar geleden afgesloten** zijn, moet er in principe **schriftelijke toestemming** verkregen worden volgens het voorgeschreven cascadesysteem. De aanvrager moet zelf de bekomen toestemming, met vermelding van de nagestreefde doelstelling, voorleggen aan het bestuur. De toestemming moet verkregen worden van:

1. De betrokken persoon zelf.
2. De langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner indien de betrokken persoon overleden of niet meer gezond van geest is. Voor minderjarigen wordt de toestemming gegeven door de ouders of voogd.
3. Ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad indien de betrokken persoon overleden is en geen langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner heeft nagelaten of deze laatste niet meer gezond van geest is.
4. Indien er geen afstammelingen in de eerste graad zijn, of deze niet gezond van geest of overleden zijn, dan komt het aan het college van burgemeester en schepenen toe om te beslissen of de uittreksels of getuigschriften worden afgeleverd.

Als de aanvrager het adres niet kent van de persoon die de toestemming moet geven, kan de aanvrager een brief richten aan die persoon. Het bestuur zendt deze brief vervolgens door aan de bestemmeling, die zelf beslist om al dan niet in te gaan op het verzoek van de aanvrager. Het adres van de bestemmeling wordt door het bestuur niet medegedeeld aan de aanvrager.

4.1.4 Verstrekken van statistische gegevens

Voor vragen om statistische gegevens door derden geldt het principe dat deze **enkel verstrekt** kunnen worden op voorwaarde dat:

- dit op **schriftelijk verzoek** wordt gevraagd met opgave van het **beoogde doel en de voorgenomen aanwending**;

- dat de verstrekte gegevens de identificatie van de personen in de registers niet mogelijk maken.

Onder de bovenstaande voorwaarde kan het college van burgemeester en schepenen toestemming verlenen om de statistische gegevens te verstrekken.

Opgelet! Sommige derden kunnen gebruik maken van een afwijkende regeling. Bijv. op schriftelijk verzoek van een landmeter met opgave van artikel 6 van het Koninklijk Besluit van 16 januari 2022 betreffende de registratie en spreiding van voor het publiek opengestelde apotheken […] en de door hem vastgestelde geografische invloedssfeer, zal de gemeente de cijfers van het aantal inwoners die vallen binnen deze invloedssfeer moeten verstrekken. De door de gemeente afgeleverde gegevens maken de identificatie van de in deze registers ingeschreven personen niet mogelijk.

4.2 Over de akten van de burgerlijke stand

4.2.1 Puntbevragingen

Bij een aanvraag die betrekking heeft op de akten van de burgerlijke stand moet gekeken worden naar de leeftijd van de akte. Voor overlijdensakten is het onderscheid tussen uittreksel en afschrift ook van belang.

Iedereen kan een **uittrekse**l van de akte krijgen. Een akte wordt openbaar na de volgende **termijn**:

- overlijdensakten onmiddellijk
- huwelijksakten na 75 jaar
- geboorte- en andere akten na 100 jaar

Is de relevante termijn overschreden, dan kan een uittreksel afgeleverd worden.

Iedereen kan een **afschrift** van de akte krijgen. Een akte wordt openbaar na de volgende **termijn**:

- overlijdensakten opgemaakt vanaf 31 maart 2019 onmiddellijk
- overlijdensakten opgemaakt voor 31 maart 2019 na 75 jaar
- huwelijksakten na 75 jaar
- geboorte- en andere akten na 100 jaar

Is de relevante termijn overschreden, dan kan een afschrift afgeleverd worden.

Informatie uit akten die 'jonger' zijn dan de gestelde termijnen kan echter niet zomaar aangeleverd worden. Deze akten zijn **niet openbaar**. **De volgende personen**[6] kunnen wel een uittreksel of afschrift verkrijgen:

- De betrokken persoon zelf.
- De wettelijke vertegenwoordiger van de betrokken persoon

De volgende personen kunnen enkel een uittreksel of afschrift krijgen van een akte die niet openbaar is **mits een bewezen gerechtvaardigd belang**:

- De echtgenoot of echtgenote van de betrokken persoon.
- De wettelijk samenwonende van de betrokken persoon.
- De bloedverwanten in de opgaande of nederdalende lijn in eerste graad van de betrokken persoon.
- De erfgenamen van de betrokken persoon.

Het mogelijk gerechtvaardigd belang is limitatief opgesomd in het KB van 11 november 2024 tot vaststelling van een limitatieve lijst van gerechtvaardigde belangen bedoeld in artikel 29, § 1/2, eerste lid, 3° en 4°, van het oud Burgerlijk Wetboek. [7]Het bewijs van het gerechtvaardigd belang moet als bijlage bij de aanvraag tot aflevering van afschriften en uittreksels worden opgenomen.

---

[6] Voor niet-openbare akten waarin de registratie van het geslacht wijzigde is de lijst met personen die een uittreksel of afschrift kunnen verkrijgen beperkter. Het gaat om de betrokkene, de wettelijke vertegenwoordiger van de betrokkene en de erfgenamen van de persoon die een aanpassing van de geslachtsregistratie deed mits bewijs van een gerechtvaardigd belang.

[7] De lijst van gerechtvaardigde belangen bevat volgende categorieën:
1° het opmaken of wijzigen van een akte van de burgerlijke stand in het buitenland;
2° het voeren van een gerechtelijke procedure inzake de staat van de persoon in het buitenland;
3° zich registreren bij een buitenlandse sociale zekerheidsinstantie of een andere buitenlandse autoriteit;
4° het bewijs van verwantschap aantonen met het oog op het maken van een reis;
5° het opmaken van een notariële akte, zoals bv. met betrekking tot een zorgvolmacht, een aan- of verkoop van een onroerend goed in het buitenland, de oprichting van een onderneming, een vermogensrechtelijk contract verbonden aan een huwelijk of relatie van samenleven in het buitenland;
6° het verkrijgen of verwerpen van een nalatenschap;
7° het solliciteren in het buitenland ;
8° het aanvragen van een buitenlands paspoort, identiteitskaart of rijbewijs;
9° het kennen van zijn erflaters of erfgenamen;
10° het beschikken over een onderhands mandaat van de persoon van wie de akte de staat van de persoon vaststelt of wijzigt.

4.2.2 Genealogisch, wetenschappelijk en historisch onderzoek

Voor vragen van derden over de akten van burgerlijke stand voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden geldt een bijzonder regime. Voor deze doeleinden en mits naleving van een aantal voorwaarden, kunnen er toch afschriften of uittreksels worden afgeleverd van in beginsel niet-openbare akten.

De aanvrager moet dan **toestemming** verkregen hebben van:

1. De betrokken persoon zelf. Voor minderjarigen wordt de toestemming gegeven door de ouders of voogd.
2. De langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner indien de betrokken persoon overleden is of door zijn gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet wilsbekwaam is.
3. De wettelijke vertegenwoordiger bij gebreke aan 2.
4. Ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad bij gebreke aan 3.

Als de aanvrager de contactgegevens niet kent van de persoon die de toestemming moet geven, dan kan de aanvrager een communicatie bijvoegen gericht aan die persoon. De ambtenaar van de burgerlijke stand zendt deze communicatie door, voor zover deze persoon een gekend adres in België heeft. De bestemmeling beslist zelf om al dan niet in te gaan op het verzoek van de aanvrager. De ambtenaar van de burgerlijke stand deelt de contactgegevens van de bestemmeling niet mee aan de aanvrager.

Een aanvraag moet de volgende **elementen** bevatten:

- de identificatiegegevens van de aanvrager:
    - voor natuurlijke personen: naam, voornamen en rijksregisternummer of, bij gebrek daaraan, het nummer van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid
    - voor rechtspersonen en ondernemingen: het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen
    - voor buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen, die niet over een Belgisch identificatienummer beschikken: elk document dat, volgens het toepasselijk recht in het land van oorsprong van die natuurlijke persoon of rechtspersoon, de identificatie hiervan verzekert
- de vermelding van de akten waarop de aanvraag betrekking heeft
- een omstandige motivering en beschrijving van de genealogische doeleinden
- de verspreidingsmiddelen van de resultaten van de opzoeking
- de toestemming van alle personen op wie de akten betrekking hebben (of de personen die via de eerder beschreven cascade de toestemming moeten verlenen)
- de bevestiging van het feit dat de aanvrager zijn identiteit en contactgegevens, in zijn hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4.7 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, heeft meegedeeld aan de persoon die de toestemming moet geven.

Deze gegevens van de aanvraag mogen maximaal 5 jaar worden bewaard door het gemeentebestuur.

5 Vragen van de betrokkene of diens vertegenwoordiger

Louter ter verduidelijking vermelden we hier aanvragen door de betrokkene zelf. Stelt iemand een vraag over de **eigen gegevens**, dan kan het bestuur de persoonsgegevens verstrekken. Dit geldt zowel voor het bevolkingsregister als de akten van burgerlijke stand.

De persoon moet zich kunnen identificeren. Dat kan het gemakkelijkst via het thuisloket.

Stelt een **vertegenwoordiger** van de persoon in kwestie een vraag naar persoonsgegevens? Dan mag je de persoonsgegevens verstrekken – het is alsof de betrokkene de vraag zelf stelt. De aanvrager moet wel aantonen dat hij of zij de persoon effectief vertegenwoordigt. Advocaten kunnen zich niet langer beroepen op hun mandaat ad litem en moeten eveneens beschikken over een bijzondere volmacht om gegevens van de eigen cliënt op te vragen.

Andere voorbeelden zijn ouders, voogden, bewindvoerders en wie een volmacht kan voorleggen.
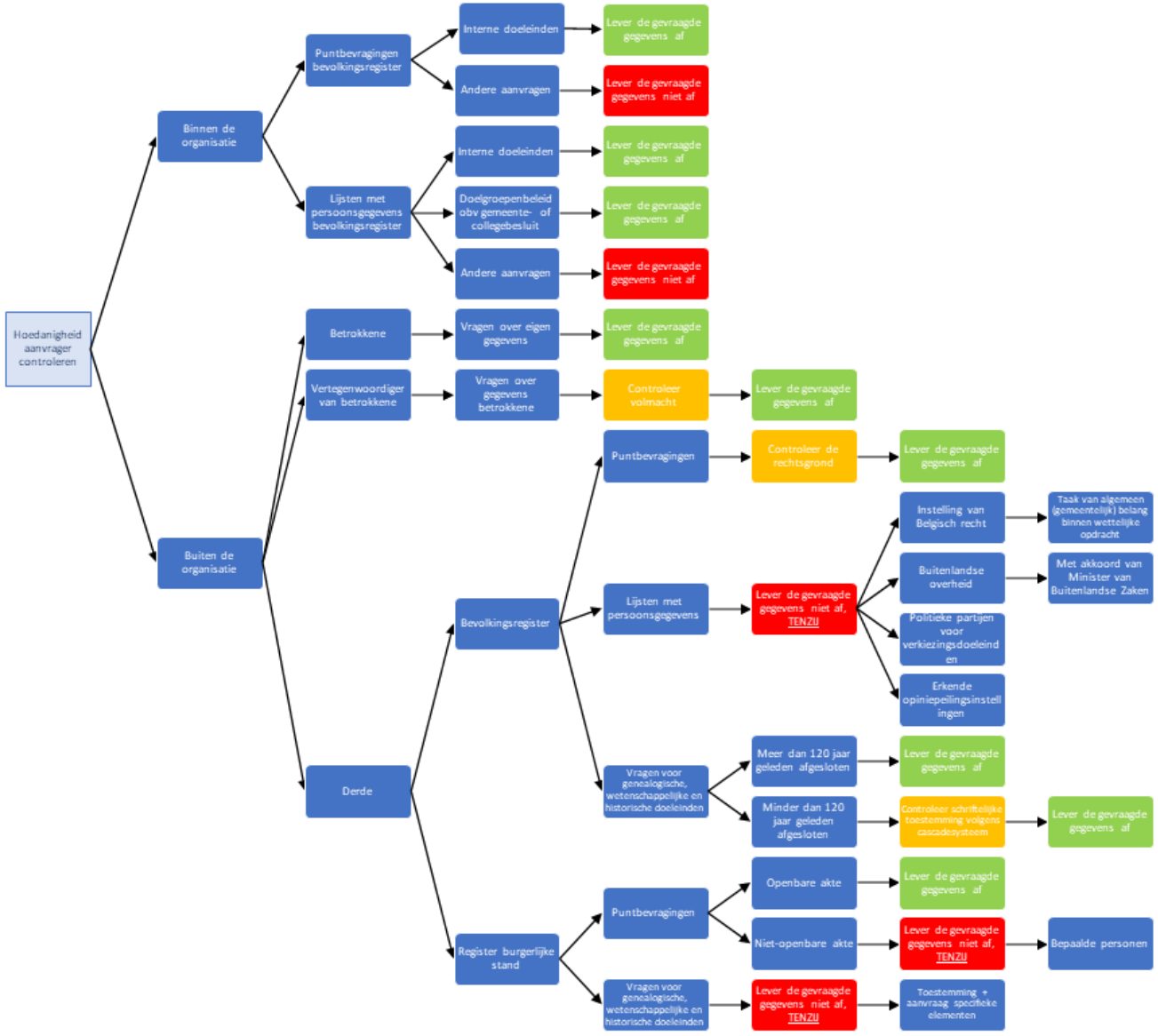
6 Stappenplan